

Legislativní výhled v oblasti ekologie na úrovni ČR/EU

Matěj Mrlina

16. 6. 2025

Stručný přehled změn 2025

- Novela zákona o ochraně ovzduší
 - Novela emisní vyhlášky
- Novela zákona o F-plynech
- Návrh zákona o snižování emisí metanu
- Návrh zákona o ekodesignu
- Novela vodního zákona
- Nařízení o odlesňování
- Novela zákona o ekologické újmě

Novela zákona o ochraně ovzduší

- Účinnost od března 2025
 - Jinak
 - JME – 1.1.2026
 - online ohlašování KME, rozšíření KME – 1.1.2028
 - Minimální vzdálenosti – 1.7.2026
 - Poplatky (sazby, zálohy, výnosy) – 2026 za popl'25
- Změny – přednáška v bloku III
- Navazuje novela vyhlášky č. 415/2012
 - Změny
 - Úprava minimálních vzdáleností
 - Možnost vymyslet způsob výpočtu emisí KÚ
 - Změny formulářů – SPE, PŘ, protokol z JME, obsah RS a OP
 - Provozní parametr – zdroje a administrace zaznamenávání
 - Způsoby stanovení SEL
 - K 15. 6. není stále vypořádáno MPŘ (účinnost??? – 1.1.2026)

Novela zákona o F-plynech

- Novela zákona o F-plynech
 - Adaptační předpis – nová nařízení EU o regulovaných látkách (2024/590 a o F-plynech (2024/573)
 - Mělo by být adaptováno do 1.1.2026
 - Povinnosti již platí – přímá použitelnost, lze kontrolovat, nelze sankcionovat, pokud neexistuje přešestup
 - Navazuje na tzv. phase-down F-plynů – závazky z Montrealského protokolu – snížení emisí (produkce, spotřeba... F-plynů)
 - Relevance – chladírenství, AC, tepelná čerpadla, protipožární ochrana
 - Zákaz uvádění na trh zařízení s F-plyny, kde existuje alternativa (přírodní chladiva)
 - Nová požadavky na označování
 - Zákaz zneškodňování regulovaných látek – recyklace a regenerace
 - Vyjmutí přepravovaného F-plynu k recyk/regen z režimu odpadu
 - Úpravy v povolování – certifikace a povolení + školení
 - K 15. 6. 2025 nevypořádáno MPŘ – účinnost ?? 1.1.2026

Návrh zákona o snižování emisí metanu

- Zcela nový zákon – gesce MŽP
- Adaptační předpis k nařízení EU 2024/1787
- Zcela nová oblast úpravy obsahující pravidla pro měření, vykazování, ověřování a snižování emisí metanu:
 - Vzniklých při těžebním průzkumu a produkci ropy a fosilního plynu,
 - Z neaktivních vrtů, dočasně odstavených vrtů a trvale zlikvidovaných vrtů,
 - Ze sběru a zpracování fosilního plynu, přepravy plynu,
 - Z distribuce a podzemního uskladňování,
 - Ze zařízení pro zkapalněný zemní plyn,
 - Z aktivních hlubinných a povrchových uhelných dolů,
 - Z uzavřených nebo opuštěných hlubinných uhelných dolů.
- Zákon definuje kompetentní orgány v ČR – ČBÚ, OBÚ, SEI, MPO, MŽP
- Nevypořádané MPŘ – účinnost klouzavá 1. KD násl. měsíc

Návrh zákona o ekodesignu

- Zcela nový zákon – gesce MPO
- Adaptační předpis k nařízení EU 2024/1781 nahrazuje dřívější směrnici o ekodesignu
- Povinnosti výrobcům ve vztahu k
 - Delší životnosti
 - Energetické účinnosti
 - Snížení environmentální a klimatické stopy
 - Recyklovatelnosti...
- Širší rozsah než směrnice – jednou klidně i veškeré zboží uváděné na vnitřní trh EU (Netýká se potravin, živých Ž a R, vozidla
- Nařízení je „rámcové“ nestanoví konkrétní požadavky na konkrétní výrobky
- Stanovuje právní rámec, na jehož základě budou požadavky stanovovány skrze delegované akty EK
- Souvisí s oblastí dozoru nad trhem – návrh zákona definuje tedy kontrolní orgány, přestupky, vztah s jinými předpisy
- Adaptace měla proběhnout do 19. 7. 2025 – nereálné – k 15. 6. 2025 není ani vypořádáno MPŘ (mj. rozpor MPO a MŽP)

Novela vodního zákona

- Nepřímá novela (zákon č. 70/2025 Sb.)
 - Součást novely veterinárního zákona
 - Nový § 39 odst. 3
 - Povinnost vkládat havarijní plán do ISPOPu nemá ten, kdo nakládá se statkovým hnojivem do 400 tun (tuhé) / 200 tun (tekuté)
 - Účinnost od 1. 4. 2025
- Připravovaná novela – ST 973
 - Značně okleštěná oproti původní verzi (např. zmizela kontroverzní regulace fosforu)
 - Změny u domovních ČOV (do 50 EO) – zavedení pojmu soustavy domovních ČOV a regulace
 - Urychlení výstavby protipovodňových opatření – veřejný zájem
 - NÁVRH předložen do tzv. *devadesátky* – účinnost 1. KD po zveřejnění

Novela zákona o ekologické újmě

- V PSP před 1. čtením ([ST 870](#))
- Úprava definice ekologické újmy – zásadní ve vztahu k ekoújmě na přírodě
- Povinnost plnit preventivní i nápravná opatření na výzvu příslušného orgánu + „náhradní výkon“
- Vymezení situací, kdy náhradní výkon ne (nemožnost, neúměrné náklady, negativní vliv na ŽP)
- Úprava procesu ukládání opatření – podání žádosti ekospolkem ≠ zahájení řízení
- Možnost financování opatření realizovaných náhradním výkonem skrze SFŽP
- Zrušení výjimky z povinného pojištění, když má provozovatel certifikace ISO 14000 nebo je v EMAS
- Příslušný orgán pouze ČIŽP

Nařízení o odlesňování

- Nařízení o odlesňování
 - Schváleno v závěru roku 2024 – odklad o rok (30.12.2025)
 - Novela zákona 226/2013 – nyní u prezidenta
 - Nyní znova hovory o odložení o rok (11 EU ČS)
 - Povinnosti prokazování původu dřeva a dalších výrobků dováženého na vnitřní trh EU
 - Dřevo, kaučuk, skot, káva, kakao – sektory, které napomáhají hromadnému odlesňování ve 3 zemích

DOTAZY?

Děkuji za pozornost!